ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Ընդունվել է 08.02.2012

- Գլուխ 1. Ընդհանուր դրույթներ
- Գլուխ 2. Տեխնիկական կանոնակարգում
- Գլուխ 3. Տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերը
- Գլուխ 4. Պատասխանատվությունը սույն օրենքի խախտման համար
- Գլուխ 5. Տեխնիկական կանոնակարգերի եւ համապատասխանության գնահատման աշխատանքների ֆինանսավորումը
- Գլուխ 6. Անցումային եւ եզրափակիչ դրույթներ

ԳԼՈՒԽ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի կիրառման ոլորտը

1. Սույն օրենքով՝

1) սահմանվում են արտադրանքի տեխնիկական կանոնակարգերի բովանդակության, մշակման կարգի, հրապարակման ու կիրառման նկատմամբ ընդհանուր պահանջներ, որոնք ուղղված են արտադրանքի ազատ տեղաշարժի, գործընթացների թափանցիկության ապահովմանը.

2) կարգավորվում են տեխնիկական կանոնակարգման, այդ թվում՝ համապատասխանության գնահատման կանոնակարգվող ոլորտներում իրականացվող գործունեության հարաբերությունները.

3) սահմանվում են սահմանված պահանջներին արտադրանքի համապատասխանության գնահատման գործընթացին մասնակից կառավարման մարմինների իրավունքներն ու պարտականությունները:

2. Տեխնիկական կանոնակարգումը գտնվում է պետության իրավասության ներքո:

3. Սույն օրենքը տարածվում է տնտեսավարող սուբյեկտների, պետական կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ինչպես նաեւ համապատասխան կազմակերպությունների վրա:

4. Սույն օրենքը չի տարածվում սանիտարահիգիենիկ եւ հակահամաճարակային կանոնների եւ նորմերի, ինչպես նաեւ ֆիտոսանիտարական կանոնների, սանիտարաանասնաբուժական չափանիշների վրա, որոնց իրավական հիմքերը սահմանվում են այլ օրենքներով, բացառությամբ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերի:

Հոդված 2. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն են՝

1) տեխնիկական կանոնակարգում՝ գործունեության տեսակների ամբողջություն, որով սահմանվում են արտադրանքի եւ դրա հետ կապված գործընթացների նկատմամբ հիմնական պահանջներ, այդ թվում՝ իրացման պայմաններ, ինչպես նաեւ շուկայահանման կանոններ եւ համապատասխանության գնահատման ընթացակարգեր.

2) տեխնիկական կանոնակարգ՝ փաստաթուղթ, որն ընդունվել է տեխնիկական կանոնակարգման ոլորտում գործող օրենսդրությանը համապատասխան, որով սահմանվում են արտադրանքի բնութագրերին եւ (կամ) դրա հետ կապված գործընթացներին, արտադրական եղանակներին, ներառյալ՝ կիրառվող վարչական դրույթներին ներկայացվող՝ կատարման համար պարտադիր պահանջներ, ինչպես նաեւ արտադրանքի ներմուծման եւ շուկայահանման պայմաններ: Այն կարող է ներառել նաեւ բացառապես արտադրանքի, գործընթացի կամ

արտադրական եղանակի նկատմամբ կիրառվող հասկացություններ, պայմանանշաններ, փաթեթավորման, մակնշման եւ պիտակավորման պահանջներ.

3) սահմանված պահանջներ՝ տեխնիկական կանոնակարգերով, ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերով եւ տեխնիկական մասնագրերով սահմանված պահանջներ.

4) այլ պահանջներ՝ ցանկացած պահանջներ (բացառությամբ տեխնիկական մասնագրերի), որոնք սահմանվում են արտադրանքի նկատմամբ, մասնավորապես՝ սպառողների կամ շրջակա միջավայրի պահպանությանն ուղղված, ինչպես նաեւ ազդում են արտադրանքի շուկայահանումից հետո դրա հետագա ընթացքի վրա, ինչպիսիք են օգտագործման, կրկնակի օգտագործման կամ ոչնչացման պայմանները, եթե այդ պայմանները կարող են էապես ազդել արտադրանքի բաղադրության, բնույթի կամ վաճառքի վրա.

5) տեխնիկական մասնագրեր (առանձնահատկություն)՝ փաստաթղթում առկա պայմաններ, որոնցով սահմանվում են արտադրանքի պահանջվող բնութագրերը (այդ թվում՝ որակի մակարդակը, կատարողականը, անվտանգությունը կամ չափերը, ներառյալ՝ արտադրանքի նկատմամբ կիրառվող պահանջները), ինչպես նաեւ պահանջները տերմինաբանության, փորձարկումների եւ փորձարկման մեթոդների, փաթեթավորման, մակնշման, պիտակավորման եւ համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերի վերաբերյալ: Տեխնիկական մասնագրերում ընդգրկվում են նաեւ արտադրանքի արտադրության մեթոդները եւ գործընթացները.

6) արտադրանք՝ ցանկացած արդյունաբերական եւ գյուղատնտեսական արտադրանք, այդ թվում՝ կենդանական եւ բուսական ծագում ունեցող արտադրանք: Արտադրանք են համարվում նաեւ սպառման համար մատակարարվող էլեկտրական եւ ջերմային էներգիան, բնական եւ հեղուկ գազը, ջուրը, քաղաքաշինության բնագավառի շենքերը եւ շինությունները եւ դրանց հետ կապված գործընթացները.

7) արտադրող՝ ցանկացած ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ, որը նախագծում եւ (կամ) արտադրում է որեւէ արտադրանք կամ ունի նախագծված եւ (կամ) արտադրված արտադրանք՝ սեփական անվանմամբ կամ իր ապրանքային նշանի անվանմամբ շուկայահանման նպատակով.

8) ներմուծող՝ ցանկացած ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ, որը գրանցվել է Հայաստանի Հանրապետությունում եւ իրականացնում է արտադրանքի (բացառությամբ ֆիզիկական անձանց կողմից անձնական սպառման նպատակով ներկրված արտադրանքի) ներսբերումը Հայաստանի Հանրապետության տարածք շուկայահանման նպատակով.

9) արտադրողի լիազոր ներկայացուցիչ՝ Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված ցանկացած ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ, որն արտադրողի կողմից ստացել է իր անունից գործելու եւ սահմանված պարտավորությունների շրջանակներում խնդիրները լուծելու գրավոր թույլտվություն՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան.

10) դիստրիբուտոր՝ արտադրական կազմակերպություններին շուկայում ներկայացնող վաճառող, որն արտադրական կազմակերպությունների հետ կնքված մատակարարման պայմանագրով մեծածախ ձեռքբերումների հիման վրա իրականացնում է իրացման գործունեություն.

11) որակ՝ արտադրանքի բնութագրերի ամբողջություն, որը վերաբերում է դրա հատկությանը՝ բավարարելու իր նշանակությանը համապատասխանող՝ սահմանված կամ ենթադրվող պահանջները.

12) արտադրանքի շուկայահանում (շուկայում հասանելի դարձնելը)՝ գործողություն, որն ուղղված է շուկայում նոր արտադրանքի առկայության ապահովմանը, նաեւ պահպանմանը՝ տարածման, արտադրանքի վաճառովի կամ անհատույց փոխանցման նպատակով.

13) համապատասխանության գնահատում՝ արտադրանքին, գործընթացին, համակարգին, անձին կամ մարմնին ներկայացվող սահմանված պահանջների կատարման ապացույց՝ փորձարկման, սերտիֆիկացման, տեխնիկական հսկողություն իրականացնելու միջոցով.

14) համապատասխանության գնահատման մարմին՝ մարմին, որը համապատասխանության գնահատման ծառայություն է մատուցում՝ տրամաչափարկում, փորձարկում, սերտիֆիկացում եւ տեխնիկական հսկողություն.

15) համապատասխանության հայտարարագիր՝ փաստաթուղթ, որով արտադրողը հավաստում է (փաստում է) արտադրանքի համապատասխանությունը տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին.

16) համապատասխանության սերտիֆիկատ՝ համապատասխանության գնահատման մարմնի կողմից տրված փաստաթուղթ, որը հավաստում է (փաստում է) արտադրանքի, անձանց եւ կառավարման համակարգերի համապատասխանությունը տեխնիկական կանոնակարգի եւ (կամ) ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջներին.

17) համապատասխանության գնահատման սխեմա՝ համապատասխանության գնահատման գործընթացի մասնակիցների գործողությունների ամբողջություն, որոնք դիտարկվում են որպես սահմանված պահանջներին արտադրանքի համատասխանության ապացույց.

18) երրորդ կողմ՝ տվյալ արտադրանքի շահագրգիռ կողմերից (արտադրող, վաճառող, արտադրանք սպառող) որպես անկախ ճանաչված կազմակերպություն կամ անձ, որն իրականացնում է համապատասխանության գնահատում.

19) համապատասխանության գնահատման ընթացակարգ՝ ընթացակարգ, որն օգտագործվում է որոշելու համար համապատասխան տեխնիկական կանոնակարգերում կամ միջազգային եւ (կամ) ազգային ստանդարտներում սահմանված պահանջների կատարման ապահովումը: Համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերն են փորձարկումը, տեխնիկական հսկողությունը, սերտիֆիկացումը, ինչպես նաեւ դրանց համադրումը.

20) համապատասխանության գնահատման նշանակված մարմին (այսուհետ՝ նշանակված մարմին)՝ մարմին, որը տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին համապատասխանության գնահատման ծառայություն է մատուցում.

21) համապատասխանության կանխավարկած՝ հավաստի համարվող ենթադրություն, որ արտադրանքը եւ (կամ) դրա հետ կապված գործընթացները համապատասխանում են կիրառվող տեխնիկական կանոնակարգերով եւ (կամ) փոխկապակցված եւ ներդաշնակեցված եվրոպական ստանդարտներով սահմանված պահանջներին, մինչեւ չի ապացուցվել հակառակը.

22) կանոնակարգվող ոլորտ՝ տնտեսական գործունեության տեսակների եւ դրանց համապատասխանող արտադրանքի տեսակների ամբողջություն, որոնց համար հրապարակվում են համապատասխան տեխնիկական կանոնակարգեր շուկայահանման եւ (կամ) դրանց օգտագործման պայմանների մասին.

23) կանոնակարգող մարմին՝ պետական կառավարման մարմին, որն իր իրավասությունների սահմաններում պատասխանատու է տեխնիկական կանոնակարգերի մշակման կամ մշակման կազմակերպման համար.

24) համակարգող մարմին՝ կանոնակարգող մարմին, որն իր իրավասության սահմաններում համակարգում է տեխնիկական կանոնակարգման բնագավառում իրականացվող քաղաքականությունը.

25) նշանակում՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության պետական լիազորված մարմնի կողմից տնտեսավարող սուբյեկտին տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների համապատասխանության գնահատման որոշակի գործունեություն իրականացնելու իրավունքի վերապահում.

26) ռիսկ՝ որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում արտադրանքի բացասական ազդեցության հետեւանքների ի հայտ գալու հնարավորություն եւ տարածման հնարավոր ծավալներ.

27) փոխկապակցված ստանդարտ՝ ազգային ստանդարտ, որի կատարումից բխում է կանոնակարգվող ոլորտի արտադրանքի համար համապատասխան տեխնիկական կանոնակարգով սահմանված հիմնական պահանջների կանխավարկածը.

28) ներդաշնակեցված եվրոպական ստանդարտ՝ Եվրահանձնաժողովի մանդատի ներքո մշակված եւ եվրոպական ստանդարտացման կազմակերպության կողմից ընդունված եվրոպական ստանդարտ, որի հերթական համարը եւ դիրեկտիվին հղումը հրապարակվել են Եվրամիության պաշտոնական տեղեկագրում՝ սահմանելով պահանջ, որի կատարումը պարտադիր չէ.

29) հավասար բարենպաստության ռեժիմ՝ ռեժիմ, որը գործում է ներմուծված ապրանքների համար եւ ոչ պակաս բարենպաստ է, քան նմանատիպ հայրենական ապրանքի համար գործող ռեժիմը:

Հոդված 3. Տեխնիկական կանոնակարգման նպատակները եւ սկզբունքները

1. Սույն օրենքը նպատակաուղղված է՝

1) մարդու առողջության եւ անվտանգության պահպանությանը, շրջակա միջավայրի, այդ թվում՝ բուսական եւ կենդանական աշխարհի պահպանությանը, ազգային անվտանգության ապահովմանը, անբարեխիղճ գործելակերպի կանխարգելմանը.

2) Հայաստանի Հանրապետությունում արտադրանքին ներկայացվող տեխնիկական պահանջների ներդաշնակեցմանը միջազգային եւ Եվրամիության պահանջներին.

3) միջազգային առեւտրի տեխնիկական խոչընդոտների վերացմանը:

2. Հայաստանի Հանրապետությունում շուկայում հասանելի դարձած տեխնիկական կանոնակարգերով կանոնակարգվող արտադրանքի համապատասխանությունը տեխնիկական կանոնակարգերին պարտադիր է:

3. Տեխնիկական կանոնակարգման ոլորտում պետական քաղաքականությունը հիմնվում է հետեւյալ սկզբունքների վրա՝

1) տեխնիկական կանոնակարգումը չպետք է սահմանափակի առեւտուրն ավելի, քան անհրաժեշտ է սույն հոդվածի առաջին մասով սահմանված նպատակներին հասնելու համար.

2) տեխնիկական կանոնակարգերը պետք է փոփոխվեն կամ ուժը կորցրած ճանաչվեն, եթե դրանց ընդունումը խթանող պատճառները կամ հանգամանքներն այլեւս գոյություն չունեն, կամ եթե փոփոխված հանգամանքները թույլ են տալիս ձեռնարկել առեւտուրն առավել քիչ սահմանափակող միջոցներ:

Հոդված 4. Տեխնիկական կանոնակարգման եւ համապատասխանության գնահատման ոլորտում հարաբերությունների իրավական կարգավորումը

1. Տեխնիկական կանոնակարգման, այդ թվում՝ համապատասխանության գնահատման ոլորտի Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությունը բաղկացած է սույն օրենքից եւ այլ իրավական ակտերից:

Հոդված 5. Միջազգային պայմանագրերը

1. Եթե Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով սահմանված են այլ դրույթներ, քան նախատեսված են սույն օրենքով, ապա գործում են միջազգային պայմանագրերի դրույթները:

Հոդված 6. Տեխնիկական կանոնակարգման, այդ թվում՝ համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերի ընդհանուր սկզբունքները

1. Տեխնիկական կանոնակարգերը, այդ թվում՝ համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերը մշակվում են առեւտրում ավելորդ խոչընդոտներ չստեղծելու կամ դրանց ստեղծմանը չհանգեցնելու, ինչպես նաեւ սպառողների իրավունքների պաշտպանության, մարդու առողջության եւ անվտանգության պահպանության, շրջակա միջավայրի պահպանության, ազգային անվտանգության ապահովման սկզբունքով:

2. Տեխնիկական կանոնակարգերը, այդ թվում՝ համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերը պետք է մշակվեն միջազգային եւ եվրոպական ստանդարտների հիման վրա (բացառությամբ, երբ դրանք անարդյունավետ կամ անհամապատասխան են՝ հաշվի առնելով պաշտպանվածության (պաշտպանության) ոչ բավարար մակարդակը կամ պետության հիմնական կլիմայական, աշխարհագրական պայմանները, տեխնիկական խնդիրներն ու պայմանները), իսկ միջազգային եւ եվրոպական ստանդարտների բացակայության դեպքում՝ տարածաշրջանային եւ ազգային ստանդարտների հիման վրա:

3. Տեխնիկական կանոնակարգերը պետք է լինեն հստակ, ճշգրիտ եւ ունենան կառուցվածքային միասնականություն, իսկ պահանջները հնարավորության սահմաններում պետք է վերաբերեն ոչ թե արտադրանքի կառուցվածքին կամ նկարագրությանը, այլ բնութագրերին:

4. Տեխնիկական կանոնակարգերի եւ համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերի նախագծերի վերաբերյալ ազգային կամ միջազգային բոլոր շահագրգիռ կողմերի մեկնաբանությունները քննարկում է տեխնիկական կանոնակարգեր կամ համապատասխանության գնահատման ընթացակարգեր մշակող համապատասխան աշխատանքային խումբը:

ԳԼՈՒԽ 2

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳՈՒՄ

Հոդված 7. Տեխնիկական կանոնակարգերը

1. Հայաստանի Հանրապետությունում տեխնիկական կանոնակարգերն են Հայաստանի Հանրապետության օրենքները, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշումները, որոնցով սահմանված են արտադրանքի (գործընթացների) վերաբերյալ տեխնիկական պահանջները եւ, անհրաժեշտության դեպքում, այդ պահանջներին համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերը, ինչպես նաեւ տերմինաբանությանը, փաթեթավորմանը, պայմանանշաններին, արտադրանքի մակնշմանը եւ պիտակավորմանը ներկայացվող պահանջները։

2. Տեխնիկական կանոնակարգերի բովանդակությանը ներկայացվող պահանջներն են՝

1) տեխնիկական կանոնակարգերը առեւտրի վրա չպետք է թողնեն առավել սահմանափակող ազդեցություն, քան դա անհրաժեշտ է հետեւյալ նպատակների իրականացման համար՝

ա. ազգային անվտանգության ապահովում,

բ. մարդու կյանքի, առողջության եւ անվտանգության պաշտպանություն,

գ. նյութական արժեքների պահպանում,

դ. կենդանական եւ բուսական աշխարհի պահպանություն,

ե. շրջակա միջավայրի պահպանություն,

զ. բնական եւ էներգետիկ պաշարների արդյունավետ օգտագործում, էներգախնայողության եւ էներգաարդյունավետության կիրառում,

է. արտադրանքի անվտանգությանը, որակին, բաղադրությանը, ծագմանը, նշանակությանը վերաբերող հարցերում սպառողներին թյուրիմացության մեջ գցող գործողությունների մասին նախաշգուշացում.

2) տեխնիկական կանոնակարգերը պետք է՝

ա. այն երկրներից ներմուծված արտադրանքի համար, որոնց հետ առկա են համապատասխան պայմանագրեր, ապահովեն ոչ պակաս բարենպաստության ռեժիմ, քան տրամադրվում է նմանատիպ հայրենական արտադրանքի համար,

բ. մշակվեն եւ կիրառվեն այնպես, որ չստեղծեն տեխնիկական խոչընդոտներ այն երկրների հետ առեւտրում, որոնց հետ կնքված են համապատասխան պայմանագրեր,

գ. մշակվեն գիտական տվյալների հիման վրա.

3) տեխնիկական կանոնակարգը կարող է նախատեսել հետեւյալ տարրերը՝

ա. կանոնակարգվող ոլորտի սահմանում՝ նկարագրվում է արտադրանքը կամ արտադրանքի խումբը, որին վերաբերում են համապատասխան տեխնիկական կանոնակարգը, ռիսկերի տեսակները, որոնք անհրաժեշտ է բացառել, անհրաժեշտության դեպքում նաեւ՝ արտադրանք կամ արտադրանքի խումբ, որի վրա չեն տարածվում տվյալ տեխնիկական կանոնակարգի պահանջները,

բ. կանոնակարգվող ոլորտի համապատասխանության գնահատման ենթակա արտադրանքի կամ արտադրանքի խմբեր՝ սահմանվում է արտադրանքը, որը ենթակա է տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին համապատասխանության պարտադիր գնահատման,

գ. կանոնակարգվող ոլորտի արտադրանք կամ արտադրանքի խմբեր, որոնք ենթակա չեն համապատասխանության գնահատման՝ նշվում է այն արտադրանքը, որը ենթակա չէ տվյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին համապատասխանության պարտադիր գնահատման,

դ. արտադրանքին կամ արտադրանքի համապատասխան խմբերին ներկայացվող հիմնական պահանջներ՝ հստակ սահմանումներով պահանջներ, որոնք ներկայացվում են արտադրանքին դրանց շուկայահանման նպատակով: Հիմնական պահանջները տեխնիկական կանոնակարգերի հիմնական մասերից են: Այն դեպքում, երբ արտադրանքն արտադրվել է չփոխկապակցված ստանդարտների հիման վրա, այն ենթակա է համապատասխանության գնահատման երրորդ կողմի միջոցով,